

Drie artikelen over de organisatie Blue Ventures en haar projecten in Maluku.

De auteur is Indah Rufiat, werkzaam bij Blue Ventures.

In Nederlandse vertaling.

<https://blog.blueventures.org/en/revitalising-sasi-relying-on-indigenous-laws-and-traditions-to-protect-the-ocean-in-maluku-indonesia/>

Indonesië Herstructurering Visserij

Revitalisering van 'sasi' - vertrouwen op inheemse wetten en tradities om de oceaan in Maluku - Indonesië te beschermen

Indah Rufiati op 15 sep 2021

Dit bericht is deel 1 van een driedelige serie over het gebruik van gewoonterecht (sasi) door gemeenschappen van de Maluku-archipel in Indonesië en hoe deze praktijken gemeenschappen hebben geholpen om hun visserij weer op te bouwen.

Mijn eerste ervaring met Sasi

September 2013 markeerde mijn bezoek aan Maluku! Ik was opgewonden toen we van Jakarta naar de stad Ambon in de provincie Maluku - Indonesië vlogen. Van bovenaf stond ik versteld van het prachtige landschap met zijn blauwe en groene landschappen. Dit is Maluku, een archipel van Indonesië die bekend staat om zijn kruiden, ongerepte stranden en fascinerende cultuur. Mijn missie was om de opening van een visserijsluiting op het eiland Haruku te documenteren, waarvan het beheer is gebaseerd op een traditie die bekend staat als sasi. Sasi is ook een gewoonterecht dat de winning van bepaalde natuurlijke hulpbronnen voor een bepaalde periode verbiedt om de kwaliteit te behouden en de overvloed aan natuurlijke hulpbronnen te vergroten.

Ik landde in Maluku en stapte aan boord van een kleine glasvezelboot in de haven van Tulehu op het eiland Ambon voor een reis van 30 minuten naar het eiland Haruku. Haruku Island waar ik de redenen voor mijn bezoek heb vermeld. Het warme welkom dat mij werd gegeven door de familie van Om Eli en zijn vrouw Elizabeth "Oma Liz" was een bewijs van de cultuur die Sasi tot een succes heeft gemaakt.

Oma Liz is druk bezig met het bereiden van heerlijk eten voor de opening van de sasi. Foto credit: Indah Rufiati

Haruku Island maakt deel uit van een cluster van eilanden -gugus Pulau-pulau die bestaat uit Saparua Island en Nusa Laut Island. Naast Ambon Island staan deze bekend als de Pulau-pulau Ambon dan Lease of "Ambon en Lease eilanden". Ze bevinden zich in het zuiden van het eiland Seram - het op een na grootste eiland van de Maluku-archipel en staan bekend om het toepassen van sasi. Het belangrijkste doel van Sasi is om de relatie tussen mens en natuur te beheersen.

Door 'sasi' te observeren, vergroten we onze inspanningen om sociale normen te behouden die ook gericht zijn op een gelijk gebruik van natuurlijke hulpbronnen door alle leden van de gemeenschap "- Eliza Kissya, hoofd van het Kewang, Haruku-dorp - Maluku, Indonesië

Om het succes van sasi te verzekeren, definieert een gebruikelijk bestuur, bekend als de Dewan Adat Saniri, rollen door middel van vergaderingen en wijst deze rollen toe aan de Lembaga Kewang, een natuurlijke beschermer en boswachter die toezicht houdt op de implementatie van de sasi. Lembaga Kewang bestaat uit het hoofd van zeebescherming - Kewang Laut, het hoofd van landbescherming -Kewang Darat, secretaris,

penningmeester en leden. De leden van Lembaga Kewang worden gekozen uit elke Soa (clan) in het dorp. Terwijl de hoofden van Lembaga Kewang voor zowel zee als land worden benoemd op basis van hun bloedlijn.

De sasi-eenheid

Eliza Kissya (midden) en kewang-leden bereiden een traditionele ceremonie voor, voor de opening van de sasi. Foto credit: Indah Rufiati

Als de persoon die verantwoordelijk is voor het toezicht op de implementatie van sasi, heeft Eliza Kissya het recht om sancties op te leggen aan degenen die de sasi-regels overtreden. Hij definieert en leidt ook patrouilles van sasi-bossen, rivieren en zeegebieden, en zit vergaderingen voor die verband houden met sasi. Eliza werd in 1976 benoemd tot hoofd van de Kewang en heeft zijn leven gewijd aan de bescherming van het milieu rond het dorp Haruku. Hij is een vooraanstaand natuurbeschermer, kunstenaar en dichter die ook een boek schreef over sasi op het eiland Haruku als onderdeel van de inspanningen om het culturele erfgoed van sasi te behouden. Tussen 2007 – 2012 werd hij ook benoemd tot lid van het nationale bestuur van AMAN (Aliansi Masyarakat Adat Nusantara/National Indigenous Community Alliance).

Sasi in de praktijk

Op het eiland Haruku zijn er vier soorten sasi: sasi voor de zee, de rivier, het bos en het thuisland die al eeuwenlang door de gemeenschappen worden toegepast met enkele aanvullende regels die zijn aangepast aan de moderne wereld. Sommige van deze aanpassingen omvatten het uitschakelen van de motor in rivieren en het verbieden van het gebruik

van vistuig met een hoge impact, zoals netten die alle soorten vis kunnen vangen, inclusief jonge exemplaren. Bovendien betalen overtreders boetes in de vorm van contant geld. Sasi heeft ook geleid tot de opname van vrouwen die niet in bomen mochten klimmen, maar de beschikbaarheid van geschikte kleding zoals een lange broek heeft vrouwen de mogelijkheid gegeven om in bomen te klimmen om fruit te plukken. Door deze aanpassingen van sasi aan een veranderende samenleving is het niet rigide maar dynamisch met de tijd.

Het teken dat sasi van kracht is. Foto credit: Indah Rufiati

Een van de interessante ontwikkelingen onder sasi die bijdraagt aan de instandhouding is sasi ikan lompang (tijdelijke sluiting voor lompang-vissen – *Thrissina baelama*). Onder deze sasi stoppen de gemeenschappen dicht bij de visgronden met vissen om de vissen de tijd te geven om te groeien. De aanwezigheid van juvenielen signaleert het begin van sasi ikan lompang. Een bord van hout en jonge kokosbladeren wordt opgehangen door het hoofd van de kewang.

De periode van de sluiting duurt ongeveer vijf tot zeven maanden, waardoor de vissen groter kunnen worden. Aan het begin van de sluiting houdt de Lembaga Kewang elke vrijdag wekelijkse vergaderingen om de tijd voor heropening van de sluiting te bespreken. Na een beslissing over de heropeningstijd worden de bevindingen gerapporteerd aan het hoofd van het gebruikelijke dorp - Raja Negeri), die vervolgens de heropeningstijd aan het hele dorp bekendmaakt.

Op de heropeningsdag omvat een traditionele ceremonie onder leiding van het hoofd van de Kewang het verbranden van kokosbladeren, de kwab genaamd, om 3 uur 's nachts, wat symbool staat voor een oproep aan de

vis om het estuarium binnen te gaan. Rond deze tijd komen lompa-vissen, die zowel in de zee als in de monding van de rivier leven, meestal de rivier binnen om te broeden. Terwijl de vissen de rivier in zwemmen, zet de gemeenschap vallen om de volwassen vissen te vangen. De vis die tijdens de heropening wordt gevangen, is uitsluitend bestemd voor eiwitreserves die nuttig zijn voor de gemeenschap tijdens slecht weer en laag visseizoen. De vangst gaat ook naar oude mensen, weduwen, weduwnaars en wezen. De gemeenschap verwerkt de vis meestal door te drogen na het landen. Het einde van de heropeningsdag wordt gemarkeerd door een gemeenschapsfeest dat bekend staat als makan patita of 'samen eten', waarbij elk huishouden voedsel meebrengt om met elkaar te delen - een praktijk die leidt tot meer eenheid.

Door getuige te zijn van het sasi-proces, is het duidelijk dat cultuur en inheemse kennis een grote rol kunnen spelen in de bijdrage van gemeenschappen aan natuurbehoud. Ik ben dankbaar dat ik twee weken op het eiland heb kunnen doorbrengen, in het huis van Eliza Kissya en familie, en getuige heb mogen zijn van deze geweldige gewoonte om natuurlijke hulpbronnen te behouden, prachtige traditionele ceremonies te hebben gezien en heerlijk eten te hebben gegeten dat is gekookt door Oma Liz. Eliza Kissya, zijn familie en de gemeenschap van Haruku Village hebben me sindsdien geïnspireerd om mijn carrière te wijden aan natuurbehoud.

Ik wil Eliza Kissya, Elizabeth Kissya en familie bedanken voor het ontvangen van mij, de hele gemeenschap van het Haruku-dorp voor hun warme welkom en het delen van hun ervaringen met sasi en aan Muhammad Ridwan Alimuddin, Anwar Jimpe Rachman en Jerian Sitanala voor hun steun.

Kijk uit naar deel 2 –sasi en co-management

Deel 2 Connecting the dots – ‘Sasi’ en co-management in Maluku, Indonesië

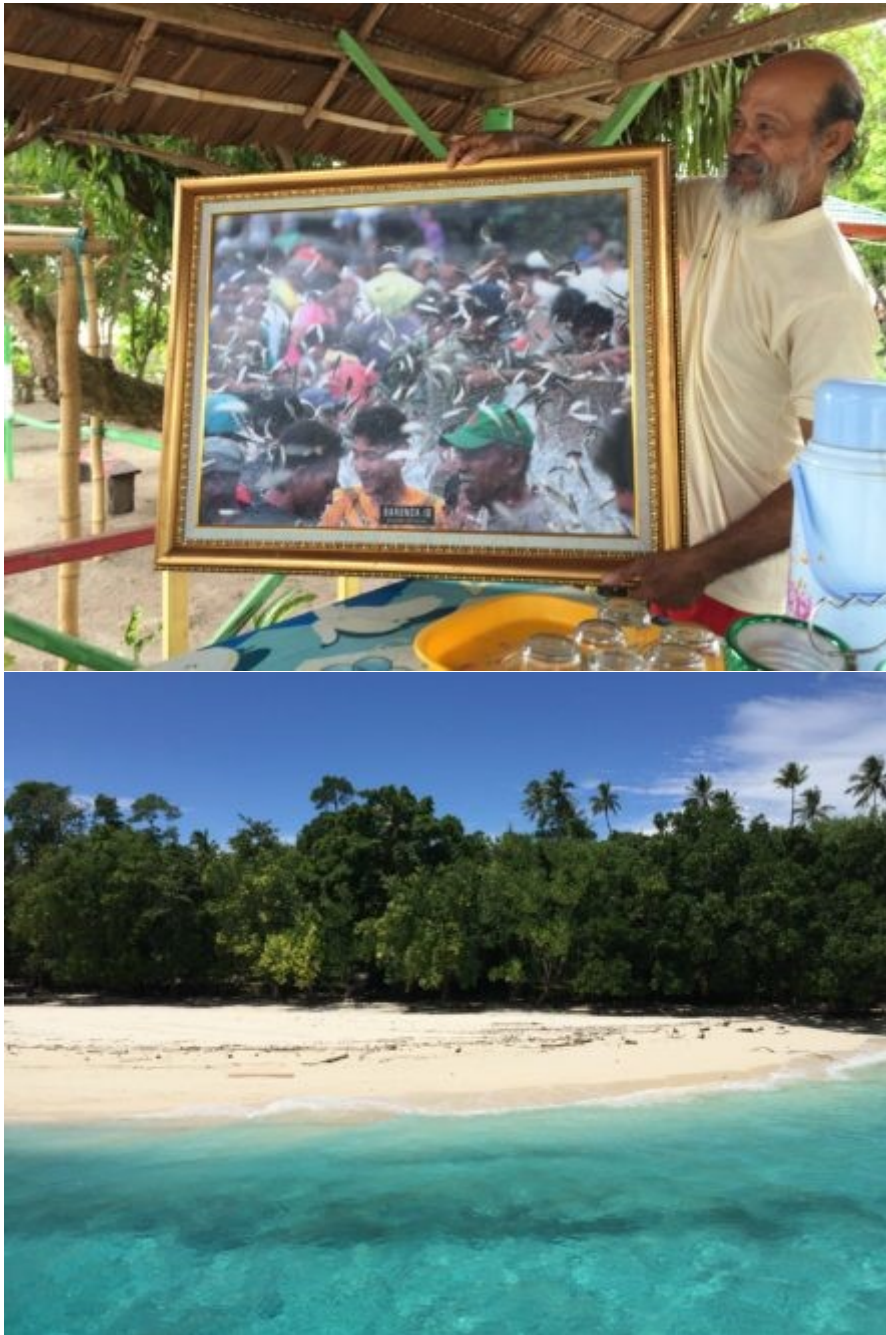
Indah Rufiati op 23 September 2021

This post is the second of a 3-part series on the use of customary law (*sasi*) by communities from Maluku archipelago in Indonesia and how these practices have helped communities to rebuild their fisheries. [Read part 1 here.](#)

Dit bericht is het tweede van een driedelige serie over het gebruik van gewoonterecht (*sasi*) door gemeenschappen van de Maluku-archipel in Indonesië en hoe deze praktijken gemeenschappen hebben geholpen om hun visserij weer op te bouwen.

Drie jaar geleden sprong ik op de boot van Blue Ventures en had ik het voorrecht om een levendig netwerk van gemeenschappen uit de provincies Zuidoost, Centraal en Noord-Sulawesi te ondersteunen die de kleinschalige octopusvisserij beheren. Mijn werk omvatte voornamelijk het verlenen van technische bijstand bij het toezicht op en het beheer van de visserij. Een jaar later kregen we de kans om ons werk uit te breiden naar meer regio's waar we samenwerkten met meer lokale gemeenschapsorganisaties uit de provincies Oost- en West-Nusa Tenggara en Maluku. Ik was verheugd om weer terug te zijn in Maluku, vergezeld door mijn collega Maman en met herinneringen aan mijn eerste bezoek dat de mogelijkheid bood om kleinschalige tonijnvisserij te ondersteunen met visserijverbeteringsprojecten en Fair Trade-certificering.

Om *sasi* in stand te houden, werd een samenwerkingsnetwerk opgericht genaamd Baileo, wat 'een huis om te verzamelen en te bespreken' betekent, om ervoor te zorgen dat de inheemse volkeren en gemeenschapstradities worden beschermd.

Onze missie in Maluku was om de voortgang van door de gemeenschap geleide natuurbehoud te volgen en om het personeel van de gemeenschapsorganisatie, Yayasan Baileo Maluku, te ontmoeten.

We gingen op weg naar het eiland Haruku - nog een kans om Eliza Kissya 'Om Eli' te bezoeken - het hoofd van de Kewang, en zijn familie die als familie voor mij was geworden, om te documenteren hoe de toepassing van sasi had bijgedragen aan het beheer van de gemeenschapsvisserij zones.

" Het meest effectieve behoud van kust- en mariene hulpbronnen vindt plaats wanneer lokale gemeenschappen

eigenaar zijn van het proces ... omdat hun levensonderhoud sterk afhankelijk is van deze hulpbronnen" - Jefferson Tasik, Yayasan Baileo Maluku

Sasi en partnerschap: Yayasan Baileo Maluku

Yayasan Baileo Maluku, geboren uit een activistisch onderzoeksproject in 1988, begon het gebruik van gemeenschapsgebruiken voor natuurbehoud (masyarakat adat) te onderzoeken die deel uitmaken van sasi op verschillende eilanden in de provincie Maluku.

De bevindingen werden gedocumenteerd in een boek - 'Portret Orang-orang Kalah' (het beeld van verslagen mensen) dat de strijd van gemeenschappen beschrijft bij het handhaven van hun cultuur in een snel moderniserende wereld. Dit onderzoek toonde aan dat gemeenschappen die afhankelijk zijn van cultuur en gewoonten zoals sasi, met anderen moesten samenwerken om deze gewoonten te behouden en te versterken, en netwerken moesten vormen om het bewustzijn te vergroten en erkenning te verzekeren als een krachtig onderdeel van op de gemeenschap gebaseerde natuurbeschermingsplannen.

Via dit netwerk kan Baileo informatie delen, op de hoogte blijven van problemen en reageren op uitdagingen door middel van samenwerking en coördinatie.

Door op sasi te vertrouwen, ondersteunt Baileo de gemeenschap om hun omgeving te behouden en schadelijke activiteiten op het eiland te verbieden. Een deel van het verrichte werk was gericht op het pleiten tegen de degradatie van de mangrove-ecosystemen in Ambon als gevolg van ontwikkelings- en mijnbouwactiviteiten op het eiland Haruku.

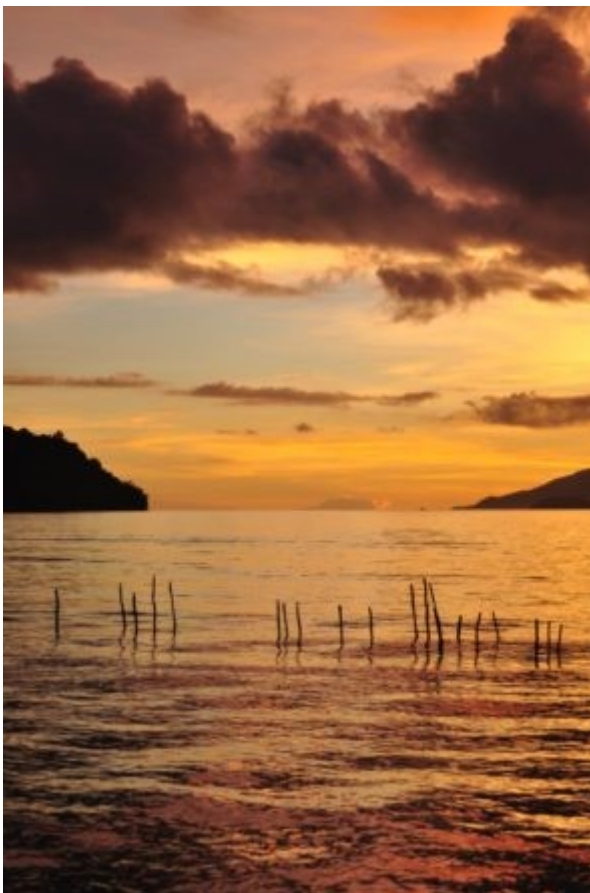
Voorafgaand aan de samenwerking met Blue Ventures had Yayasan Baileo een project met Burung Indonesia over natuurbehoud op het eiland Haruku voor de terrestrische en mariene gebieden. Dit project paste sasi nauw toe bij het ontwerp en de implementatie door de kewang van Haruku Village via Eliza Kissya te betrekken. Het project heeft tot doel de dorpen Haruku en Sameth, die op sasi hebben vertrouwd, te gebruiken als modellen voor natuurbehoud in de gemeenschap, zodat andere gemeenschappen en belanghebbenden van hen kunnen leren. Een ander doel is ervoor te zorgen dat deze door de gemeenschap beheerde mariene beschermde gebieden wettelijk worden erkend als mariene beschermde gebieden. Om de efficiëntie van de toepassing van sasi in op de

gemeenschap gebaseerde instandhoudingsbenaderingen te verbeteren, voert Yayasan Baileo ecologische en sociaaleconomische onderzoeken uit en deelt de resultaten met de gemeenschap.

De integratie van gegevens met sasi stelt de gemeenschap in staat om hun voortgang te volgen en ook te pleiten voor het gebruik van andere benaderingen voor natuurbehoud.

Zo heeft een eerdere beoordeling van de mariene gebieden van de gemeenschap geleid tot de instelling van zones met no-take-zones waar geen winning is toegestaan; een subzone, een visserijzone, een toeristische zone en een rehabilitatiezone (gebieden die voorheen werden getroffen door bomvissen). Dergelijke zones betekenen dat sasi niet alleen nuttig is voor tijdelijke sluitingen, maar ook kan bijdragen aan instandhouding op lange termijn door permanente sluitingen als zones van beschermde gemeenschapsgebieden.

Wat volgt?

Via het partnerschap Yayasan Baileo en Blue Ventures willen we de integratie van inheemse natuurbeschermingsregels (sasi) in het juridische kader van de regio vergemakkelijken, terwijl we het gebruik van sasi voor het behoud van natuurlijke hulpbronnen bevorderen.

Een ander belangrijk doel is om erkenning te krijgen van de overheid en belanghebbenden door het delen van best practices. Ik ben verheugd te kunnen vaststellen dat het gebruik van sasi heeft geleid tot de groei van natuurbehoud op gemeenschapsbasis.

We hebben ook de uitbreiding van beschermde gebieden zien groeien van het dorp Haruku naar het dorp Sameth, waardoor het beschermde gebied en een groter aantal soorten toeneemt. Dit is het bewijs dat gewoontewetten zoals sasi het hulpmiddel kunnen zijn dat we nodig hebben om prioriteit te geven aan lokaal eigendom en het vergroten van gemeenschapsgebaseerde instandhoudingsinspanningen.

Let op deel 3 – “Bevordering van het gebruik van sasi”

Deel 3 – "Bevordering van het gebruik van sasi"

Indonesië De kracht van data

Digitaal gaan: gegevens over octopusvisserij verzamelen via mobiele monitoring naar mobiel

Indah Rufiati op 23 juni 2021

Baiq Asmini woont in Arubara, Ende Regency, Indonesië en is sinds 2019 een verzamelaar van octopusgegevens. Ze werkt samen met octopusvissers in Arubara om hun vangsten vast te leggen, zodat ze meer inzicht krijgen in hun octopusvisserij.

Het is een geweldige reis voor mij geweest, door samen te werken met octopusvissers en -kopers op Arubara", aldus Baiq. "Het begon toen Yayasan Tananua Flores (Tananua) me kennis liet maken met participatieve visserijmonitoring. Dus meestal zal ik, de octopusvisser en koper, de gegevensverzameling doen, hetzij op de landingsplaats wanneer een visser terugkomt uit de zee, of bij het huis van de koper, " voegde ze eraan toe.

Sinds 2019 helpt Tananua octopusvissers in het gehucht Arubara en het naburige Maurongga-dorp om hun octopusvangsten te monitoren. Tananua is een van de partners van Blue Ventures in Indonesië die we ondersteunen in samenwerking met Yayasan Pesisir Lestari.

Indonesië behoort tot de top 10 van wereldwijde octopus-exporteurs, met een exportvolume van ongeveer 19.000 ton/jaar en een gemiddelde waarde van \$90 miljoen USD/jaar, en de vraag blijft toenemen. Deze vraag legt een extreme druk op de soort en hun voortbestaan. Er is echter geen nationaal beheersplan voor de visserij; zonder beheer dreigt de visserij overbevist te worden. Daarom is participatieve monitoring van de octopusvisserij belangrijk, omdat de gegevens kleinschalige vissersgemeenschappen in staat kunnen stellen hun visserij duurzamer te beheren.

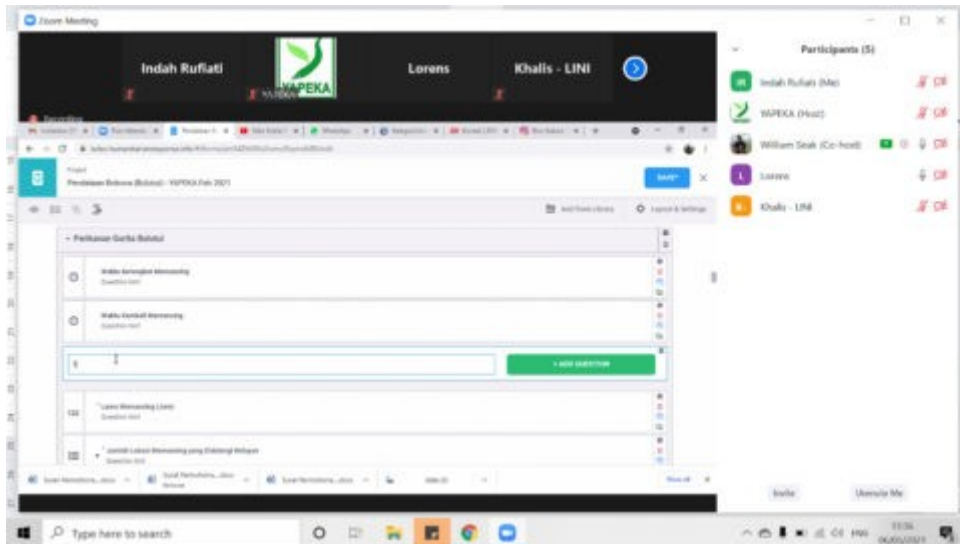
"We registreren de naam van de visser, de vislocatie en -tijd, het totaal van de gevangen octopus en details over de octopus zoals mantellengte, geslacht, gewicht - en we schrijven ze allemaal in het boek", zei Baiq. "Als de vangst overvloedig is, kan het een hele dag duren om gegevens in het boek in te voeren!" voegde ze eraan toe.

"Ik heb de afgelopen twee jaar veel geleerd over de octopusvisserij. Ik heb geleerd hoe belangrijk het is om de Arubara-octopusproductie op verschillende tijdstippen te begrijpen. Is het stijgend of dalend? Wanneer is de meest productieve tijd? Dit zal ons ook inzicht geven in het inkomen van vissers," legde ze uit.

En onlangs heb ik iets nieuws geleerd: gegevens verzamelen met een mobiele telefoon", zegt Baiq.

In april 2021 werd Baiq een van de drie gegevensverzamelaars in drie verschillende gemeenschappen die begon met het monitoren van mobiele octopusvisserij. Ze werden opgeleid door onze partnerorganisaties: YAPEKA, Tananua en JAPESDA.

Trainingspartners in mobiele monitoring

In samenwerking met Pesisir Lestari hebben we in totaal tien community-based partnerorganisaties getraind om op papier gebaseerde systemen voor gegevensverzameling om te zetten in mobiele systemen. De COVID-19-pandemie heeft ertoe geleid dat de training op afstand werd gegeven met behulp van een online vergaderplatform.

We hebben veel aanpassingen moeten maken vanwege de pandemie, maar de overstap naar online trainingspartners was een van de positievere veranderingen. Het is veel flexibeler en betekent dat we meer mensen in één sessie kunnen trainen. Hoewel we het praktische karakter van persoonlijke training missen en onderweg een aantal problemen hebben ondervonden, zoals slechte internetverbindingen op veldsites, is de online training een succes geweest.

Uit het proces tot nu toe hebben we geleerd dat online training voor mobiel toezicht tijd kost. Het hebben van meerdere sessies was erg handig, zodat de deelnemers stap voor stap konden leren. Na elke trainingssessie kregen onze partners de kans om het geleerde in de praktijk te brengen – de beste manier om te leren is immers door te doen. Simulatie of rollenspel zijn belangrijke hulpmiddelen om het proces volledig te begrijpen voordat het systeem daadwerkelijk in het veld wordt ingezet.

Na verschillende trainingssessies is het mobiele visserijmonitoringsysteem nu geïnstalleerd en klaar om door de gemeenschappen te worden geïmplementeerd. Drie van onze partners, YAPEKA in de provincie Noord-Sulawesi, Tananua in de provincie Oost-Nusa Tenggara en Japesda in de provincie Centraal-Sulawesi, hebben de gemeenschappen die ze ondersteunen al getraind in het gebruik van technologie voor het verzamelen van gegevens over octopusvisserij.

Overschakelen naar digitaal

De afgelopen drie jaar heb ik gemeenschappen getraind in participatieve visserijmonitoring en ik zie hun enthousiasme voortdurend groeien. Ik ben zeer nederig om te zien hoe de gemeenschappen de belangrijkste actoren worden in het toezicht op de visserij en ik heb gezien hoe trots de gegevensverzamelaars van de gemeenschap zijn wanneer ze me hun boeken laten zien met de gegevens die ze hebben verzameld en zorgvuldig opgeschreven.

De tools die worden gebruikt voor het verzamelen van gegevens over de octopusvisserij op papier zijn eenvoudig: een boek, een pen, een weegschaal en een liniaal. Dit systeem is betaalbaar, praktisch, gemakkelijk uit te voeren en bouwt een basiskennis op van het gegevensverzamelingsproces. De gegevens kunnen ook eenvoudig door gemeenschappen zelf worden opgeslagen.

Gegevensverzameling op papier heeft echter ook enkele nadelen. Het vereist een langere periode voor gegevensinvoer in het online databasesysteem, aangezien wij (of onze partners) gemeenschappen alleen kunnen helpen om dit maandelijks te doen. Zodra de gegevens online zijn geüpload, gebruiken we een tool genaamd Tableau om toegankelijke visualisaties van de resultaten te maken, die aan de gemeenschappen kunnen worden gepresenteerd.

Voor visserijbeheerdoeleinden geldt: hoe sneller realtime gegevens kunnen worden geanalyseerd en teruggekoppeld naar de gemeenschappen, hoe beter, zodat zij tijdig beslissingen over visserijbeheer kunnen nemen.

In de afgelopen jaren is er technologie ontwikkeld om de visserijmonitoring voor veel soorten te verbeteren - dit omvat het gebruik

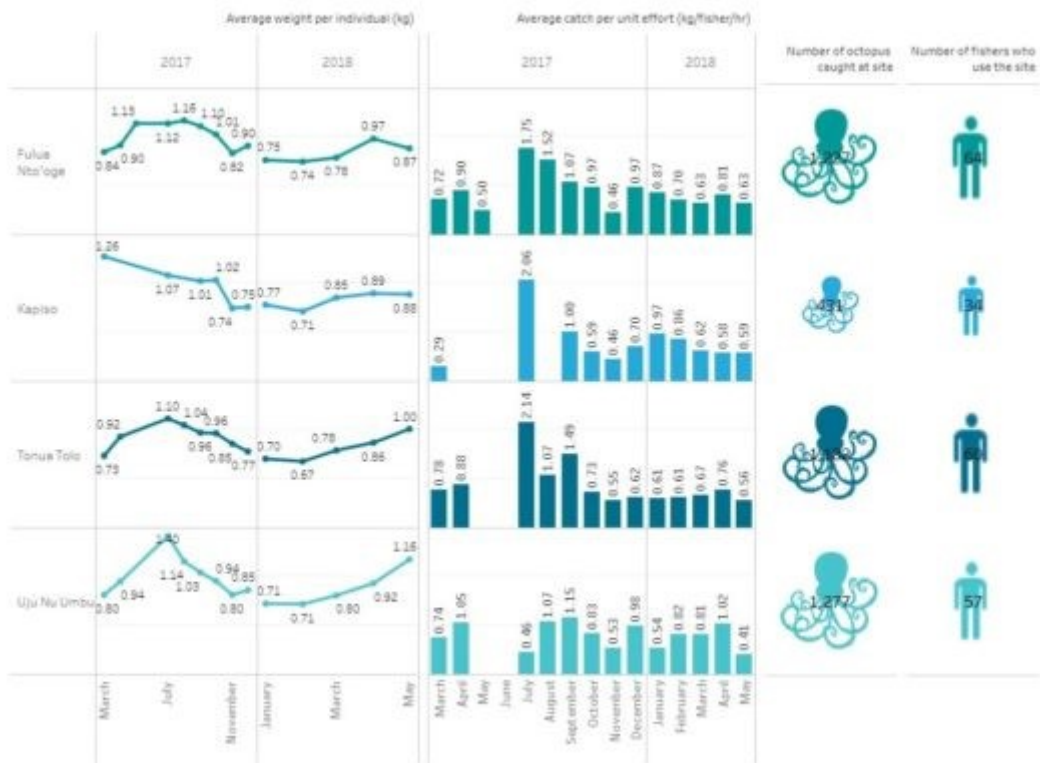
van apparaten zoals mobiele telefoons of tablets voor het verzamelen van gegevens ter vervanging van het papieren systeem. Mobiele visserijmonitoring heeft een aantal voordelen: het is papierloos, introduceert het gebruik van technologie bij gemeenschappen en kan aantrekkelijker zijn voor jongeren.

Cruciaal is dat mobiele gegevensverzameling ook veel efficiënter is als het gaat om gegevensbeheer; de gegevens worden onmiddellijk online geüpload, wat betekent dat gemeenschappen de visualisaties van de gegevens veel sneller kunnen zien en dus tijdige en geïnformeerde beslissingen kunnen nemen over hun visserij.

Tonua Tolo, Fulua Nto'oge and Kapiso, or Uju Nu Umbu?

In Noord-Sulawesi, Oost-Nusa Tenggara en de provincie Centraal-Sulawesi zijn de gegevensverzamelaars van de gemeenschap enthousiast over het leren van nieuwe dingen, maar het project bevindt zich nog in de beginfase.

Samen met onze partners observeren en leren we de best practices te vinden. Bijvoorbeeld: verlengt het mobiele systeem het gegevensverzamelingsproces? Na het meten van de octopus, moet de verzamelaar zijn handen reinigen en drogen en vervolgens de gegevens invoeren in het mobiele apparaat om het niet te beschadigen.

Hoop voor de toekomst

Aan het begin van het proces moeten community dataverzamelaars dagelijks worden bijgestaan totdat ze bekend zijn met het nieuwe systeem. We blijven leerervaringen bieden voor zowel de partners die de gemeenschappen helpen als de gemeenschappen zelf.

“Gegevensverzamelaars blijven samen met Tananua de vissers, kopers en de gemeenschap herinneren aan het belang van deze participatieve visserijmonitoring. Meestal zeg ik: hoe meer we weten over de productie van octopus op elke vislocatie, hoe beter een visser zich kan voorbereiden, zodat ze niet met lege handen thuiskomen,” zei Baiq.

Voor dit transitieproces naar mobiel monitoren zullen we het stap voor stap leren. Als de vissers echt begrijpen hoe ze voor het ecosysteem moeten zorgen, zal de vangst van octopussen overvloediger zijn op Arubara.”

In de komende maanden zullen meer van onze gemeenschapspartners testen met mobiele visserijmonitoring. We zijn erg enthousiast om meer te leren en inzichten uit het veld te verzamelen om het proces te verbeteren.

Blue Ventures – Beyond Conservation blog

Indonesië Herstructurering Visserij

Revitalisering van 'sasi' - vertrouwen op inheemse wetten en tradities om de oceaan in Maluku - te beschermen

Indah Rufiati op 15 September 2021

Learn more about using [online tools for training partners](#) in Indonesia

Blue Ventures – Beyond Conservation blog
